

**Máte ve škole problémy?
Rozhoduje váš nadřízený bez vás?
Roste napětí mezi zaměstnanci a ředitelem školy?
Nemáte dostatek informací?
Chcete to změnit?**

Založte odborovou organizaci ČMOS pracovníků školství!

PROČ BÝT ODBOROVÉ ORGANIZOVÁN?

Být odborově organizován znamená být POJIŠTĚN a uplatnit SEBEOBRANU!
Běžná rizika řešíme obvykle pojištěním – majetkovým, úrazovým, životním. Přitom o předcházení rizikovým událostem se musíme starat sami.
Rizika spojená se zaměstnáním odbory nejen řeší, ale především jim účinně předcházejí.

Oblasti zájmu odborů jsou současně oblasti zájmu zaměstnanců, kteří však samostatně nemají šanci ovlivnit zaměstnavatele, popř. orgány veřejné správy. Jsou to zejména:

- systém odměňování a výše platů
- pracovní podmínky
- otázky sociálních a kulturních potřeb
- problematika bezpečnosti práce a ochrany zdraví
- profesní vývoj zaměstnanců

Být členem odborů znamená:

- mít zastání ve všech těchto oblastech
- mít vliv na žádoucí vývoj v těchto oblastech
- být součástí silného a respektovaného hnutí, které v Evropské unii velmi významně ovlivňuje vývoj ekonomiky v zájmu zaměstnanců

JAK UPLATŇUJÍ ODBORY SVŮJ VLIV?

1. Individuální a bezprostřední požadavky, zájmy a problémy jednotlivců řeší přímým jednáním se zaměstnavatelem (s vedením školy). K tomu slouží tyto nástroje:
  - Zákonem předepsané způsoby komunikace mezi odbory a zaměstnavatelem; klíčová rozhodnutí týkající se zaměstnanců musí vedení školy ze zákona konzultovat s odbory. V některých případech mají odbory právo veta!
  - Kolektivní smlouva – základní požadavky ze všech oblastí zájmu zaměstnanců dohodnou odbory s vedením školy formou písemného závazku v rámci kolektivní smlouvy. Pak jsou tyto závazky právně vymahatelné. Kolektivní smlouva se uzavírá za všechny zaměstnance, ale rozhodují o ní jen členové odborů!
  - Kontrola zaměstnavatele – odbory mají a mohou ze zákona vykonávat u zaměstnavatele kontrolu, zda a jak jsou dodržovány předpisy, a to zejména pracovněprávní a platové.
  - V případě sporu o uplatnění oprávněného zájmu zaměstnance odbory využijí:
    - jednání s orgánem nadřízeným zaměstnavateli,
    - stížnost u institucí, které jsou oprávněny kontrolovat a sankcionovat zaměstnavatele v případě porušení předpisů – např. úřad práce,,
    - žalobu u soudu; v takovém případě zajistí odbory zaměstnanci bezplatné právní zastoupení.
  - Bezplatná právní poradna – svým členům umožňují odbory právní poradenství nejen v pracovněprávních záležitostech, ale i v problematice sociálního zabezpečení a dokonce i v oblasti soukromého a občanského práva (problémy s bydlením, konflikty s orgány veřejné správy apod.).
2. Zájmy a požadavky kolektivní povahy (tedy společné zájmy větší skupiny zaměstnanců nebo celé profese) řeší odbory prostřednictvím vyšších odborových orgánů:
  - Na regionální úrovni – jednáním s územními orgány veřejné správy: rozpočet škol, změny v síti škol, otázky strategického rozvoje vzdělávání v kraji,...
  - Na republikové úrovni – jednáním s vládou a parlamentem o základních profesních a odborových požadavcích týkajících se všech zaměstnanců školství:
    - tarifní platy, struktura a výše příplatků,
    - míra vyučovacích a výchovných povinností,
    - délka dovolené,
    - spoluúčast na tvorbě zákonů a dalších právních předpisů, atd.
  - Na mezinárodní úrovni je významné členství ČMOS PŠ v Mezinárodní centrále školství (Education International). To umožňuje účinně ovlivňovat vzdělávací politiku evropských a mezinárodních struktur (EU, MOP, UNESCO, OECD), popř. prostřednictvím těchto respektovaných nadnárodních struktur ovlivnit rozhodování vlády ČR v oblasti vzdělávání.
3. Odbory se podílejí na vzdělávání svých členů – odborovém, profesním i individuálním.

CO ODBORY DOKÁŽÍ?

PLATY:

➤ **Udělalí jsme pro vás:**

- zvyšování tarifních platů není samozřejmost. Bez tlaku odborů by tarifní platy byly podstatně níže, než jsou. Totéž platí o růstu průměrných platů a reálných příjmů zaměstnanců školství.
- Tzv. zvláštní příplatky uplatňované ve školství (např. za třídnictví, pro mistry OV aj.) byly zavedeny na základě iniciativy odborů.
- Odbory probojovaly speciální 10% příplatek k tarifnímu platu pro pedagogy jako nástroj k postupnému snižování rozdílů ve výdělkové úrovni.
- Každoročně odbory řeší úspěšně problémy s rozpisem rozpočtu na jednotlivé školy.
- Prosadili jsme odstranění nerovnosti v platovém zařazení učitelů základních a středních škol.

➤ **Uděláme pro vás:**

- Budeme nekompromisně požadovat splnění vládních slibů v oblasti financování školství, a tedy i odměňování zaměstnanců.
- Budeme usilovat o sjednocení postupu zaměstnavatelů (vedení škol) při aplikaci platových předpisů.

PRACOVNÍ PODMÍNKY:

➤ **Udělalí jsme pro vás:**

- prodloužení dovolené na 8 týdnů pro všechny pedagogy prosadily odbory,
- přímou účastí na tvorbě právních norem odbory předešly řadě připravovaných ustanovení zhoršujících pracovní podmínky ve školství a umožnily uplatnění dílčích zlepšení pracovních podmínek vyplývajících zejména ze zákoníku práce, školských zákonů, pracovního řádu apod.
- V rámci probíhající reformy veřejné správy odbory zabránily jejím ještě horším negativním dopadům do oblasti vzdělávání – například zaměstnavatelská role obcí, zánik FKSP, atd.
- Odbory se zasloužily o zachování zákoníku práce jako základního právního nástroje ochrany zaměstnanců.
- Odbory se zasloužily o změnu zákoníku práce, která znemožňuje zneužívání pracovních smluv na dobu určitou a na kratší dobu.
- Odbory se zasloužily o snížení míry vyučovací povinnosti po jejím zvýšení v roce 1997.

➤ **Uděláme pro vás:**

- budeme usilovat o vydání zvláštního zákona řešícího mj. práva pedagogů. Tím chceme zásadním způsobem řešit tradiční problémy pedagogů, jako například jejich zaměstnávání o vedlejších prázdninách, odměňování nadúvazkových hodin, účast na dalším vzdělávání apod.

SOCIÁLNÍ OBLAST, BEZPEČNOST A OCHRANA ZDRAVÍ:

➤ **Udělalí jsme pro vás:**

- odbory aktivně působí při vytváření koncepce preventivní a závodní zdravotní péče,
- do zákoníku práce se podařilo prosadit řadu směrnic EU z oblasti BOZP, které významně regulují činnost zaměstnavatelů směrem k vytváření příznivých pracovních podmínek a odstraňování rizik,
- odbory permanentně ovlivňují státní politiku v oblasti sociálního zabezpečení; bez vlivu odborů by penzijní systém i nemocenská a sociální péče byly podstatně tvrdší k občanům,
- odbory aktivně a účinně ovlivňují stav bezpečnosti a hygienických podmínek ve školách a školských zařízeních.

➤ **Uděláme pro vás:**

- cílem odborů je zavedení funkčního úrazového pojištění s motivačními prvky,
- odbory budou usilovat o zavedení koncepce pracovního lékařství v souladu s mezinárodními úmluvami,
- ve spolupráci se zdravotními pojišťovnami připraví odbory projekty podporující prevenci a nápravu zdravotně rizikových jevů ve školách a školských zařízeních. V rámci účasti jednotlivých zaměstnanců na těchto projektech budou výrazně zvýhodněni právě členové odborů.

JAK SE STÁT ČLEMEM ODBORŮ?

HESLO: „Sám nic nezmůžeš – odbory znásobí tvoje možnosti!“

Ke členství v ČMOS PŠ je možné se přihlásit několika způsoby:

- přihlásit se do základní organizace na vaší škole (pokud existuje),
- přihlásit se do některé z existujících základních organizací ve vašem okolí. Vaše zájmy u vašich nadřízených může ze zákona hájit i taková základní organizace, která existuje při jiné škole!
- Založit vlastní základní organizaci na vaší škole. S jednotlivými kroky vám poradí místně příslušná oblastní rada ČMOS PŠ (viz kontakty na OROS).
- Stát se tzv. individuálním členem ČMOS PŠ . K tomu je třeba se přihlásit u místně příslušné oblastní rady ČMOS PŠ (viz kontakty).
- Přihlásit se prostřednictvím elektronické virtuální přihlášky, která je k dispozici na web stránkách odborového svazu: **www.skolskeodbory.cz**

MŮŽE SE MI ZAMĚSTNAVATEL MSTÍT ZA MÉ ČLENSTVÍ V ODBORECH?

- K založení odborové organizace nepotřebujete žádný souhlas zaměstnavatele. Je to právo zaměstnanců založené mezinárodními úmluvami a výraz hrdosti a sebevědomí zaměstnanců.
- Obava z nepřiměřené reakce vedení školy na vznik nebo činnost odborů na pracovišti je nepodložená. Schopný ředitel školy naopak využije existenci odborové organizace k efektivnějšímu řízení své školy!

KONTAKTY:

- **Kontakty na OROS podle krajů** (s uvedením hodin pro veřejnost)
- **Seznam Regionálních právních poraden ČMKOS** (s uvedením kontaktů)
  - pozn.: využívat mohou jen členové odborů

A

**DALŠÍ INFORMACE
NALEZNETE NA INTERNETOVĚ ADRESE**

www.skolskeodbory.cz

Pomocníkem a rádcem je též Týdeník ŠKOLSTVÍ, který se pracovní právní, odbornou a profesní tematikou pravidelně zabývá.